

Частка – службова частина мови, яка надає реченню чи окремим його членам відтінків значення або слугує для творення певних граматичних форм.

Групи часток за значенням і вживанням

Група	Роль у мовленні	Приклади
Формо-творчі	Утворюють форми дієслів: <ul style="list-style-type: none"> • Умовного способу; • Наказового способу 	<i>би, б хай, нехай</i>
Слово-творчі	Утворюють нові слова: не-, ні-, аби-, де-, -сь, будь-, -небудь, -казна тощо (стали префіксами, суфіксами)	<i>деколи, будь-хто, авжеж, мовбито</i>
Модальні	надають додаткових відтінків у значенні:	
	• заперечні;	<i>не, ні, ані</i>
	• питальні;	<i>чи, хіба, невже</i>
	• стверджувальні;	<i>еге, атож, так, аякже</i>
	• підсилювальні;	<i>як, та, що за, що то</i>
	• видільні;	<i>навіть, тільки, хоч, хоча б, лише, лишень, аж, же, таки, уже, собі</i>
	• вказівні;	<i>от, оце, то, ото, он, ген</i>
	• означальні;	<i>приблизно, майже, мало не, трохи не, чи не</i>
	• спонукальні;	<i>годі, бодай, -бо, -но, ну</i>
	• окличні;	<i>як, що за, що то за</i>
• власне модальні	<i>мовляв, наче, навряд чи</i>	

Правопис часток

Спосіб написання	Умова	Приклади
Разом	частки аби-, ані-, де-, чи-, чим-, що-, як- у складі будь-якої частини мови	<i>абиякий, аніскільки, чимдуж, щосили</i>
	частки -би, -б, -же, -ж, -то, -що	<i>мовби, нібито, аякже, абощо</i>
	частка -ся (-сь) у зворотних дієсловах і в складі займенників і прислівників	<i>купається, уклонився, колись, когось</i>
Через дефіс	частки -бо, -но, -то, -от, -таки, що стоять безпосередньо після слова, якого стосуються	<i>чекай-но, тому-то, знайшов-таки, АЛЕ таки знайшов, усе ж таки</i>
	частки казна-, хтозна-, бозна-, будь-, -небудь, які стали префіксами або суфіксами в прислівниках і займенниках	<i>казна-хто, бозна-чому, хто-небудь</i>
Окремо	формотворчі частки	<i>хотілося б, нехай готує</i>
	частки, що надають словам смислових чи емоційних відтінків	<i>аж, ж, саме, ще, хоч</i>
	частки що, чи в сполученнях слів (здебільшого в прислівниках і сполучних словах)	<i>поки що, навряд чи, дарма що, що за, що ж до</i>

Вигук – особлива незмінна частина мови, що виражає почуття й волевиявлення, не називаючи їх (*ой, ах, ого-го, алло, гайда* тощо). Вигук не належить ані до самостійних, ані до службових частин мови.

Групи вигуків

За походженням	непохідні (утворені з одного або декількох звуків)	О! Ого! Ех! Гм!
	похідні (утворені від інших частин мови)	Жах! Отакої! Прощавай!
За значенням	емоційні (передають почуття, емоції, переживання)	Боже мій! Еге!
	волевиявлення (виражають спонукання до певної дії)	Годі! Геть! Алло! Марш!
	мовного етикету (виражають привітання, прощання, подяку, вибачення тощо)	Привіт! Бувайте! Перепрошую! Будь ласка!
Звуконаслідувальні слова	окремий вид слів, що їх умовно зараховують до вигуків (відтворюють голоси істот і шуми)	Ку-ку! Ш-ш-ш! Дзень-дзень!

Правопис вигуків

Через дефіс	<ul style="list-style-type: none"> пишемо вигуки, які повторюються чи які вимовляємо протяжно: <i>ну-ну, му-у-у</i> вигуки <i>їй-богу, їй-право, їй-бо, присягай-бо</i>
Розділові знаки	<p>Відокремлюємо комами (знаком оклику при окличній інтонації) вигуки:</p> <ul style="list-style-type: none"> на початку речення: <i>Гей, удармо в струни, браття! Лишенько! Що трапилось?</i> усередині речення: <i>Говори, ну, говори!</i> Якщо є знак оклику, то відокремлюємо тире: <i>Яке б то життя було – гей-гей! – якби не люди.</i>
	<p>Не відокремлюємо вигуки:</p> <ul style="list-style-type: none"> на початку речення перед особовим займенником, якщо далі стоїть звертання: <i>Гей ви, зорі ясні...</i> <i>о, ой</i>, які відіграють роль підсилювальної частки, перед звертанням: <i>О пісне, чому, як той птах, не летиш?</i> <i>Ой</i> може не відокремлюватись в реченнях, що мають пісенний характер: <i>Ой не світи, місяченьку... .</i>

Зауважте!

Слова мовного етикету пишемо **окремо**: *будь ласка, до побачення, на добраніч, на все добре.*